

M07 - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale (art 20)

Legal basis

Art.20 (1) b,d, f din Regulamentul (UE) Nr. 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013

Regulamentul Delegat (UE) nr. 807/2014 al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013 și de introducere a unor dispoziții tranzitorii

Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului

Regulamentul Delegat (UE) nr. 480/2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013

Regulamentul de punere în aplicare (UE) NR. 215/2014 al Comisiei din 7 martie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013

General description of the measure including its intervention logic and contribution to focus areas and cross-cutting objectives

Zonele rurale din România prezintă o deosebită importanță din punct de vedere economic, social și din punct de vedere al dimensiunii, diversității, resurselor naturale și umane pe care le dețin.

Pentru PNDR 2014-2020, din punct de vedere administrativ, spațiul rural românesc cuprinde 2.861 de comune. Dezvoltarea economică și socială durabilă a spațiului rural este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale existente și a serviciilor de bază. Infrastructura și serviciile de bază neadecvate constituie principalul element care menține decalajul accentuat dintre zonele rurale și zonele urbane din România și care, cu atât mai mult, reprezintă o piedică în calea egalității de șanse și a dezvoltării socio-economice a zonelor rurale.

În analiza nevoilor au fost identificate următoarele aspecte relevante pentru dezvoltarea spațiului rural românesc:

- dezvoltarea infrastructurii de bază și a serviciilor în zonele rurale;

- crearea de locuri de muncă în mediul rural;
- conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială.

După cum se precizează și în Acordul de Parteneriat, aceste nevoi au fost identificate (**OT9**) iar prin intermediul FEADR se urmărește reducerea riscului de sărăcie în zonele rurale prin investiții în infrastructura la scară mică privind drumurile, apă/apă uzată, educație, patrimonial cultural precum și creșterea accesului populației rurale la infrastructura de bază și servicii. Pentru diminuarea decalajelor care persistă încă între mediul rural și cel urban și pentru crearea unor condiții decente de viață la nivelul populației rurale, măsura va sprijini următoarele tipuri de acțiuni:

- (a) investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică din spațiul rural;
- (b) investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural din spațiul rural.

Prin activitățile prevăzute în prezenta măsura sunt vizate principalele obiective: crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică, a infrastructurii fizice și a serviciilor de bază; creșterea atractivității zonelor rurale și diminuarea migrației populației, în special a tinerilor; îmbunătățirea condițiilor sociale, economice și de mediu; protejarea și conservarea patrimoniului cultural rural, precum și modernizarea așezămintelor culturale.

Dezvoltarea infrastructurii de bază

Crearea și modernizarea **infrastructurii rutiere locale și a sistemelor de alimentare cu apă/apă uzată**, constituie elemente de bază pentru comunitatea rurală. Acestea sunt necesare pentru a asigura condiții de sănătate, protecția mediului, accesibilitatea și, în general, condiții optime de trai. Infrastructura asigură, de asemenea, premisele pentru dezvoltarea unei economii rurale competitive.

Situația actuală a României indică faptul că este nevoie de dezvoltarea infrastructurii de bază și servicii în zonele rurale. România, la nivelul anului 2011, dispunea de o rețea de drumuri comunale (cu o lungime de 31.639 km) din care 48% erau drumuri pietruite și 29% drumuri de pământ (fiind de multe ori impracticabile în perioadele cu precipitații).

În ceea ce privește accesul la rețelele de distribuție a apei/apăi uzate, acesta rămâne redus (conform INS, numai 13,6% dintre localitățile rurale fiind conectate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă la nivelul anului 2012).

Chiar dacă în ultimii ani infrastructura de bază în zonele rurale (drumuri, alimentare cu apă și infrastructura de apă uzată) a fost susținută din fonduri naționale și europene, este încă subdezvoltată împiedicând creșterea economică și ocuparea forței de muncă.

În urma nevoilor identificate, pentru noua perioadă de programare se are în vedere înființarea sau, după caz, îmbunătățirea/extinderea rețelelor de alimentare cu apă/apă uzată/tratare a apei reziduale în vederea respectării angajamentelor de țară în conformitate cu Directiva 91/271/CEE și a rețelei de drumuri de interes local, întrucât acestea, împreună, pot contribui la eforturile comune de asigurare a unei dezvoltări durabile

în comunitățile rurale. Astfel investițiile în infrastructura de apă/apă uzată contribuie în mod secundar la DI 5C.

Pentru o dezvoltare unitară a zonelor rurale și reducerea riscului de finanțare a unor investiții individuale, în ceea ce privește infrastructura de drumuri și infrastructura de apă/apă uzată, vor fi prioritizate acele investiții care vin în completarea celor finanțate prin POS Mediu și/sau POIM, precum și a celor care au în vedere conectivitatea drumurilor și rolul multiplu al acestora către diverse căi de transport.

Rezultatul acestor investiții va fi o infrastructură rutieră de interes local și o infrastructură de apă/apă uzată îmbunătățite, care vor contribui la diminuarea tendințelor de declin social și economic și la îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale.

Totodată, accesul la educație și un nivel crescut de educație al populației rurale are un rol important în procesul de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale în mediul rural.

Infrastructura educațională/socială nu are capacitatea de a susține un nivel decent de trai. În acest context, educația antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe), se confruntă cu un deficit major în ceea ce privește infrastructura. Astfel, la nivelul creșelor, din 295 unități în anul 2011, doar 1% se aflau în mediul rural, în contextul în care, din totalul copiilor cu vârste cuprinse între 0 și 4 ani, 45,5% erau înregistrați în mediul rural. În ceea ce privește procentul de acoperire grădinițe în mediul rural, acesta era de doar 7,44% din numărul înregistrat la nivel național în anul școlar 2012-2013.

În comparație cu numărul mare de ferme, România are un număr mic de fermieri instruiți, un aspect puternic influențat de scăderea absolvenților de unități de învățământ cu profil agricol. Astfel, numărul unităților de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol a scăzut în ultimii 15 ani cu peste 80%, în 2011 fiind înregistrate în mediul rural 34 unități de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului. Lipsa unei pregătiri de specialitate, în contextul practicării agriculturii în zonele rurale, duce la un management deficitar al exploatațiilor agricole și la adâncirea sărăciei cu care zonele rurale se confruntă deja.

Toate acestea fac necesară continuarea efortului de a sprijini dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale în mediul rural în vederea facilitării accesului la servicii de educație și îngrijire a copilului, precum și a accesului la infrastructura educațională cu profil agricol în zonele rurale.

Prin sprijinul acordat acestor investiții va rezulta o infrastructură educațională îmbunătățită și un sistem educațional mai atractiv și performant, corelat cu cerințele de pe piața muncii care va contribui la incluziune și dezvoltare economică.

Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural sau/și realizarea de investiții pentru conservarea moștenirii de interes local, așezăminte monahale inclusiv pentru modernizarea așezămintelor culturale.

Identitatea culturală a satului românesc reprezintă o importantă sursă de dezvoltare locală și este caracterizată de un patrimoniu cultural material și imaterial divers.

O parte integrantă a moștenirii culturale o reprezintă așezămintele monahale. De-a lungul vremii acestea s-au constituit în centre de acumulare și diseminare a valorilor culturale, prin prezervarea culturii și transmiterea ei generațiilor următoare. Așezămintele monahale din România au ca specific păstrarea identității și tradiționalității naționale prin practicile meșteșugărești, culinare și agricole, dar și prin

conservarea stilurilor arhitecturale specifice regiunilor în care sunt construite. Din totalitatea unităților de cult din România (18439), doar 1,9% sunt reprezentate de mănăstiri (1,5%), respectiv schituri (0,4%), iar aproape jumătate dintre mănăstirile din România (49,3%) și peste 56% dintre schituri sunt monumente istorice.

În contextul actual, restaurarea și conservarea așezămintelor monahale, se identifică în perioada de programare 2014-2020, cu acțiuni de protejare a patrimoniului cultural al comunităților locale.

Pentru a păstra nealterată moștenirea rurală și identitatea națională, în următoarea perioadă de programare vor fi sprijinite acțiuni de protejare a patrimoniului cultural de interes local, inclusiv așezăminte monahale.

Contribuția fiecărei sub-măsuri la domeniile de intervenție

Sub-măsura 7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică

DI 6B - Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale - sprijinul acordat pentru investiții de înființare, extindere și îmbunătățire a infrastructurii rutiere locale din zonele rurale, investiții de înființare, extindere, îmbunătățire a infrastructurii de apă/apă uzată în localitățile rurale din aglomerările între 2.000 - 10 000 l.e., investiții în infrastructura educațională ante- și preșcolară și în infrastructura de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol, va contribui la îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală și la stoparea fenomenului de depopulare din mediul rural prin reducerea decalajelor rural-urban.

Sub-măsura 7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural

DI 6B - Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale - susținerea investițiilor de restaurare, conservare și accesibilizare a patrimoniului cultural imobil de interes local, a așezămintelor monahale inclusiv a așezămintelor culturale în cadrul submăsurii, contribuie la punerea în valoare a moștenirii culturale locale, la promovarea turismului rural, conducând astfel la creșterea nivelului de trai în zonele rurale și la o dezvoltare locală sustenabilă.

Contribuția la obiectivele transversale

Măsura 7 contribuie prin activitățile sale la atingerea următoarelor obiective transversale:

Mediu și climă

Investițiile în infrastructură de apă/apă uzată în sistem centralizat, vor contribui la îmbunătățirea calității apei potabile și la reducerea poluării cauzate de încărcătura organică biodegradabilă din gospodăriile rurale.

De asemenea, prin investițiile sprijinite în cadrul măsurii se are în vedere dezvoltarea durabilă a comunităților rurale, inclusiv în sensul unei mai bune înțelegeri și asumări a angajamentelor de mediu și a provocărilor privind schimbările climatice.

Inovarea

Sprijinul acordat dezvoltării infrastructurii de bază, în special, a celei rutiere, a sistemului de alimentare cu apă și canalizare, este esențial pentru dezvoltarea economică a zonelor rurale. O infrastructură îmbunătățită

permite afacerilor din mediul rural să se dezvolte și încurajează spiritul antreprenorial și inovator. De asemenea, existența unei infrastructuri educaționale funcționale permite formarea de generații tinere bine pregătite, deschise spre noi oportunități și capabile să aducă inovații și dezvoltare în zonele rurale.

Scope, level of support, eligible beneficiaries, and where relevant, methodology for calculation of the amount or support rate broken down by sub-measure and/or type of operation where necessary. For each type of operation specification of eligible costs, eligibility conditions, applicable amounts and support rates and principles with regards to the setting of selection criteria

7.2 Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică

Sub-measure:

- 7.2 - support for investments in the creation, improvement or expansion of all types of small scale infrastructure, including investments in renewable energy and energy saving

Description of the type of operation

În cadrul acestei submăsuri vor fi sprijinite investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii de bază la scară mică în vederea unei dezvoltări economice durabile și a reducerii sărăciei în spațiul rural.

Scopul sprijinului acordat prin măsură este pentru creșterea numărului de locuitori din zonele rurale care beneficiază de infrastructură de bază îmbunătățită.

Operațiuni/Acțiuni eligibile pentru suport:

Sprijinul va fi acordat pentru:

- a) Investiții în active corporale:

Infrastructură rutieră de interes local și infrastructură de apă/apă uzată:

- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local.

Infrastructură educațională:

- înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) grădinițelor și a creșelor;
- extinderea și modernizarea (inclusiv dotarea) instituțiilor de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol.

Infrastructură socială

- înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) infrastructurii de tip after-school).

- b) Investiții în active necorporale:

Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea

economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Type of support

Sprijinul se acordă sub formă de:

- Rambursarea cheltuielilor eligibile
- Plata în avans, cu condiția respectării unei garanții bancare sau echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Regulamentului 1305/2013

Links to other legislation

Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000

Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane

Directiva 98/83/EC privind calitatea apei potabile

Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis.

Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, cu modificările și completările ulterioare

Beneficiaries

În cadrul acestei submăsuri beneficiarii sunt:

- Comunele și asociațiile acestora* conform legislației naționale în vigoare.
- ONG-uri**/ pentru investiții în infrastructura educațională (gradinițe) și socială (infrastructură de tip after-school)

*definite conform Legii 215/2001 a administrației publice locale – Republicată, cu modificările și completările ulterioare

****definite conform OG 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare**

Eligible costs

Cheltuieli eligibile specifice*

Pentru proiectele privind **infrastructura rutieră de interes local și infrastructura de apă/apă uzată** :

- (a) construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă în localități rurale care fac parte din aglomerări între 2.000 - 10.000 l.e.;
- (b) construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată în localități rurale care fac parte din aglomerări între 2.000 - 10.000 l.e.;
- (c) construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local

Pentru proiectele de **infrastructură educațională/socială** :

- a) înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) grădinițelor și a creșelor, inclusiv demolarea, în cazul în care expertiza tehnică o recomandă;
- b) extinderea și modernizarea (inclusiv dotarea) instituțiilor de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol;
- c) înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) infrastructurii de tip after-school, inclusiv demolarea, în cazul în care expertiza tehnică o recomandă.

*Cheltuielile eligibile generale sunt prevăzute în secțiunea 8.1

Cheltuieli neeligibile specifice*:

- a) Investiții în infrastructura de apă/apă uzată pentru localitățile rurale care intră sub incidența proiectelor regionale finanțate prin POS Mediu;
- b) Investiții în infrastructura de apă/apă uzată pentru localitățile rurale care fac parte din aglomerări sub 2.000 l.e.;
- c) Contribuția în natură;
- d) Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
- e) Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie.

*Cheltuielile neeligibile generale sunt prevăzute în secțiunea 8.1

Eligibility conditions

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub-măsură;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția să se realizeze în spațiul rural;
- Investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare națională/regională/județeană/locală;
- Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General;
- Investiția în infrastructura de apă/apă uzată să fie în conformitate cu Master Planurile pentru apă/apă uzată;
- Investiția în sistemul de alimentare cu apă trebuie să se realizeze în mod obligatoriu împreună cu rețeaua de apă uzată, dacă aceasta nu există;
- Investiția în infrastructura de apă /apă uzată trebuie să se realizeze în localități rurale care fac parte din aglomerări între 2.000 - 10.000 l.e.;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul socio-economic al acesteia;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată.

Principles with regards to the setting of selection criteria

Principii generale

- Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată;
- Principiul gradului de acoperire a populației deservite.

Principii specifice pentru investițiile în drumuri

- Principiul conectivității în vederea asigurării legăturii cu principalele căi rutiere și alte căi de transport;
- Principiul rolului multiplu în sensul accesibilizării agenților economici, a zonelor turistice, a investițiilor sociale, accesibilizarea altor investiții finanțate din fonduri europene.

Principii specifice pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată

- Principiul prioritizării investițiilor care vin în completarea celor finanțate prin POS Mediu și/ sau POIM.

Principii specifice pentru investițiile în infrastructura aferentă serviciilor educaționale și sociale

- Principiul prioritizării tipului de investiție după cum urmează: infrastructura educațională și socială.

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și directionarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

(Applicable) amounts and support rates

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri care sunt **negeneratoare de profit și nu va depăși:**

- 1.000.000 Euro/comună, pentru investiții care vizează un singur tip de sprijin (infrastructura de drumuri, apă sau apă uzată);
- 2.500.000 Euro/comună, pentru investiții care vizează înființarea infrastructurii de apă și apă uzată și 1.500.000 euro pentru extinderea acestei infrastructuri;
- 500.000 Euro, pentru proiectele de infrastructură educațională/socială;
- 4.000.000 euro, pentru proiectele colective (ADI din care fac parte comune) (proiecte care vizează mai multe comune) fără a depăși valoarea maximă /comună/tip de sprijin.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi de max. **80% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele **generatoare de profit** aplicate de ONG-uri care vizează infrastructura educațională (gradinițe) și socială (infrastructură de tip after-school) și nu va depăși 100.000 euro.

Alocarea financiară a submăsurii 7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică este de 85% din alocarea totală a măsurii, cu alocări distincte și sesiuni specifice pe tipuri de infrastructură.

Verifiability and controllability of the measures and/or types of operations

Risk(s) in the implementation of the measures

Mitigating actions

--

Overall assessment of the measure

--

Methodology for calculation of the amount or support rate, where relevant

Nu se aplică.

Information specific to the operation

Definition of small scale infrastructure, including small scale tourism infrastructure as referred to in Article 20(1)(e) of Regulation (EU) No 1305/2013

<p>Infrastructura la scară mică: se definește ca o investiție realizată în infrastructura locală din spațiul rural, clasificată în funcție de domeniu și aplicabilitate, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">- infrastructura rutieră: drumuri de interes local (drumuri comunale, drumuri vicinale, străzi din interiorul localităților) din spațiul rural, definite conform legislației naționale în vigoare;- infrastructură de apă/apă uzată: rețea publică de apă/apă uzată din localitățile rurale care fac parte din aglomerări între 2.000 - 10 000 locuitori echivalenți (l.e.);- infrastructura educațională/socială: infrastructura cu impact direct asupra populației din mediul rural pe diverse segmente educaționale (antepreșcolar-creșe, preșcolar-grădinițe, învățământul secundar superior filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și școli profesionale în domeniul agricol) și sociale (infrastructură de tip after-school).

If applicable, specific derogation allowing to support bigger scale infrastructure for investments in broad band and renewable energy

Prin această măsură nu sunt sprijinite investiții în infrastructura de broadband și investiții pentru producere de energie din surse regenerabile, în concluzie nu sunt necesare derogări de la definiția infrastructurii la scară mică.

The minimum standards for energy efficiency referred to in Article 13(c) of [DA RD – C(2014)1460]

Prin submăsură nu sunt sprijinite investiții în infrastructura pentru energia din surse regenerabile care consumă sau produc energie în conformitate cu art. 13, lit (c) din Regulamentul Delegat (UE) nr. 807/2014 *al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013 și de introducere a unor dispoziții tranzitorii* astfel încât nu se aplică prevederile acestui articol.

Definition of the thresholds referred to in Article 13(e) of [DA RD – C(2014)1460]

În cadrul submăsurii nu sunt sprijinite investițiile pentru producerea bioenergiei, inclusiv a biocombustibililor în sensul art. 13, lit (e) Regulamentul Delegat (UE) nr. 807/2014 *al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013 și de introducere a unor dispoziții tranzitorii*, astfel încât nu se aplică prevederile acestui articol.

7.6 Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural

Sub-measure:

- 7.6 - support for studies/investments associated with the maintenance, restoration and upgrading of the cultural and natural heritage of villages, rural landscapes and high nature value sites including related socio-economic aspects, as well as environmental awareness actions

Description of the type of operation

Această sub-măsură va oferi sprijin financiar pentru protejarea obiectivelor de patrimoniu cultural de interes local, așezăminte monahale inclusiv a așezămintelor culturale. Investițiile vor avea un impact pozitiv asupra turismului local și vor ajuta la stimularea dezvoltării mediului de afaceri local.

Sprijinirea conservării patrimoniului local și a tradițiilor are drept scop stimularea activităților de turism rural, precum și menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale contribuind astfel la atractivitatea zonelor rurale.

Operațiuni/Acțiuni eligibile pentru suport:

Sprijinul va fi acordat pentru:

a) Investiții în active corporale pentru:

- restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B;
- construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasă B;
- restaurarea, conservarea și/sau dotarea așezămintelor monahale de clasă B;
- modernizarea, renovarea și/sau dotarea așezămintelor culturale (cămine culturale).

b) Investiții în active necorporale:

Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Type of support

Sprijinul se acordă sub formă de:

- Rambursarea cheltuielilor eligibile

Plata în avans, cu condiția respectării unei garanții bancare sau echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Regulamentului 1305/2013

Links to other legislation

LEGE nr. 422 din 18 iulie 2001 privind protejarea monumentelor istorice cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul 2260 din 18 aprilie 2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;

LEGE nr. 489 din 28 decembrie 2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 143/2007 privind înființarea, organizarea și desfășurarea activității așezămintelor culturale, cu modificările și completările ulterioare

Beneficiaries

În cadrul acestei submăsuri beneficiarii sunt:

- Comunele*definite conform legislației în vigoare:
- ONG-uri**definite conform legislației în vigoare:
- Unități de cult*** conform legislației în vigoare:
- Persoane fizice autorizate/societăți comerciale**** care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publică, de clasă B.

*definite conform Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale – Republicată, cu modificările și completările ulterioare;

**definite conform OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare;

*** definite conform Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, cu modificările și completările ulterioare;

****definite conform Ordonanței de Urgență nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările și completările ulterioare/Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale – Republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Eligible costs

Cheltuielile eligibile specifice*:

- (a) restaurarea, conservarea, și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B;
- (b) construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasă B;
- (c) restaurarea, conservarea și /sau dotarea așezămintelor monahale de clasă B;
- (d) modernizarea, renovarea și/sau dotarea așezămintelor culturale (cămine culturale).

* Cheltuielile eligibile generale sunt prevăzute în secțiunea 8.1

Cheltuieli neeligibile specifice*:

- (a) Contribuția în natură;
- (b) Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
- (c) Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie;

*Cheltuielile neeligibile generale sunt prevăzute în secțiunea 8.1

Eligibility conditions

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare națională/regională/județeană/locală;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția să se realizeze în spațiul rural;
- Introducerea investiției în circuitul turistic la finalizarea ei;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată.

Principles with regards to the setting of selection criteria

Pentru investițiile de restaurare și conservare a patrimoniului cultural de interes local

- Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic;
- Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate.

Pentru investițiile de păstrare a tradițiilor și moștenirii culturale și spirituale

- Principiul gradului de deservire a populației, inclusiv potențialul turistic al localității rurale;
- Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate.

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și directionarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

(Applicable) amounts and support rates

Sprrijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele de utilitate publică, **negeneratoare de profit** și nu va depăși **500.000 euro**.

Sprrijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **85% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele **generatoare de profit** și nu va depăși **200.000 euro**.

Alocarea financiară a submăsurii 7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural este de 15% din alocarea totală a măsurii.

Verifiability and controllability of the measures and/or types of operations

Risk(s) in the implementation of the measures

Mitigating actions

Overall assessment of the measure

Methodology for calculation of the amount or support rate, where relevant

Nu se aplică.

Information specific to the operation

Definition of small scale infrastructure, including small scale tourism infrastructure as referred to in Article 20(1)(e) of Regulation (EU) No 1305/2013

Nu se aplică.

If applicable, specific derogation allowing to support bigger scale infrastructure for investments in broad band and renewable energy

Nu se aplică.

The minimum standards for energy efficiency referred to in Article 13(c) of [DA RD – C(2014)1460]

Nu se aplică.

Definition of the thresholds referred to in Article 13(e) of [DA RD – C(2014)1460]

Nu se aplică.

Verifiability and controllability of the measures and/or types of operations

Risk(s) in the implementation of the measures

Riscurile generale identificate pentru implementarea Măsurii 7 vizeaza urmatoarele aspecte: proceduri inadecvate de verificare și control precum și aplicarea incorectă a prevederilor acestora, proceduri neadecvate și documentații de atribuire nerelevante pentru eficiența procedurilor de licitație pentru beneficiarii publici și privați precum și posibile întârzieri în lansarea procedurilor de achiziții publice, neaplicarea de sancțiuni în situațiile de întârziere înregistrate în implementarea proiectelor, criterii de selecție dificil de evaluat pentru o selecție corespunzătoare a solicitanților și un sistemul IT neadecvat.

Mitigating actions

În vederea îmbunătățirii implementării măsurii și reducerii riscurilor pot fi aplicate următoarele acțiuni corespondente riscurilor identificate:

- elaborarea de proceduri clare și detaliate și eficientizarea sistemelor de control în toate fazele de verificare a unui proiect prin: elaborarea de proceduri cu fișe de verificare pentru toate acțiunile ce concură la plata unui proiect, evaluare, selectare, contractare, achiziții și autorizare plăți, eșantioane de supraveghere a structurilor teritoriale și delegate, controlul on the spot, sistemul de contestatii care permite o verificare a modului de aplicare a procedurilor, controale prin eșantion atat in perioada de implementare a proiectelor cât si ex-post;

- realizarea mai multor verificări legate de implementarea proiectelor în corelare cu etapele de implementare a proiectelor;
- elaborarea documentațiilor standard de către AFIR pentru a fi utilizate de către beneficiarii publici. Astfel, vor fi realizate formate de documentații de atribuire în care cerințele de calificare, factorii de evaluare și ponderea acestora vor fi predeterminate. Pentru beneficiarii privați se revizuiesc procedurile referitoare la achiziții în sensul clarificării elementelor necesare în documentațiile de atribuire, publicarea acestora în sistemul informatic pentru o mai bună informare cu privire cerințele procedurii de achiziție;
- stabilirea unor criterii clare și transparente de selecție a solicitanților în vederea evitării neregulilor și informarea acestora prin intermediul ghidurilor, pliantelor, site-uri web și alte acțiuni
- sistemul IT existent la nivelul AFIR se va actualiza și optimiza cu noile fluxuri administrative și măsurile PNDR 2014-2020 măsurile PNDR 2014-2020 și vor fi introduse chei de control specifice.

Overall assessment of the measure

În perioada 2007-2013, principalele probleme identificate în implementarea Masurii 322 au fost legate de:

- procedurile de achiziție publică, respectiv complexitatea acestui proces, fapt ce a condus la întârzieri în implementarea proiectelor, selecția proiectelor
- corelarea tipurilor de investiții în cazul proiectelor integrate.

Pe baza analizei rezultatelor controlului efectuat asupra măsurii 322 ” *Renovarea, dezvoltarea satelor și îmbunătățirea moștenirii rurale* ”, în vederea evitării problemelor întâmpinate, pentru perioada de programare 2014-2020 au fost luate următoarele măsuri:

- au fost revizuite procedurile de achiziții pentru beneficiarii publici în sensul solicitării unor cerințe clare în documentațiile de atribuire, precum și a controalelor efectuate de către AFIR în scopul de a eficientiza procesului de achiziții publice; acțiuni similare au fost întreprinse și pentru beneficiarii privați.
- criteriile de selecție care vor fi detaliate în cadrul legislativ național (ghiduri, proceduri) vor avea o mai mare doză de acuratețe, vor fi mai clare și verificabile;
- a fost eliminată posibilitatea de a aplica proiecte integrate (care să prevadă investiții din mai multe tipuri de operațiuni: ex. infrastructură socială și infrastructură apă/apă uzată);

Cu privire la aspectele referitoare la investițiile pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local, principala problemă identificată a fost legată de necorelarea punctajului acordat pentru criteriul de selecție referitor la proiectele care promovau investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale, cu valoarea acestui tip de investiții.

Pentru perioada 2014-2020, a fost aleasă o altă abordare, în sensul sprijinirii acestui tip de investiții printr-o submăsură separată, cu o alocare specifică.

Pentru o bună acoperire teritorială din punct de vedere al tipurilor de acțiuni și al potențialilor beneficiari, inclusiv a facilitării accesului acestora la diverse fonduri, iar pe de altă parte pentru asigurarea unui sistem eficient de implementare care să conducă la o bună administrare și în final la o dezvoltare echilibrată și durabilă în elaborarea PNDR, s-a urmărit asigurarea demarcării și complementarității între FEADR și alte fonduri.

De asemenea, măsura vizează tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea sprijinului în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Măsura 7 creează premisele îndeplinirii priorităților menționate în descrierea strategiei privind îmbunătățirea infrastructurii la scară mică din mică din mediul rural precum și protejarea patrimoniului cultural de interes local și a moștenirii culturale din mediul rural.

În urma analizei realizate de AM și AFIR, pe baza experienței din perioada 2007-2013 *controlul măsurii atât prin prisma pregătirii profesionale cât și îmbunătățirea procedurilor de lucru, astfel încât să nu se prejudicieze interesele financiare ale Uniunii Europene.*

Methodology for calculation of the amount or support rate, where relevant

Nu se aplică.

Information specific to the measure

Definition of small scale infrastructure, including small scale tourism infrastructure as referred to in Article 20(1)(e) of Regulation (EU) No 1305/2013

-

The minimum standards for energy efficiency referred to in Article 13(c) of [DA RD – C(2014)1460]

-

Definition of the thresholds referred to in Article 13(e) of [DA RD – C(2014)1460]

-

If applicable, specific derogation allowing to support bigger scale infrastructure for investments in broad band and renewable energy

-

Other important remarks relevant to understand and implement the measure

Modernizare: cuprinde lucrările de construcții-montaj și instalații privind reabilitarea infrastructurii și/sau consolidarea construcțiilor, reutilizarea/dotarea, extinderea (dacă este cazul) aparținând tipurilor de investiții derulate prin măsură, care se realizează pe amplasamentele existente, fără modificarea destinației/funcționalității inițiale.

Patrimoniul cultural imobil de interes local de clasa B este definit în legislația națională (Legea 422/2001) ca fiind reprezentat de monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local și în cazul în care sunt aflate în proprietate publică, pot fi declarate, potrivit legii, de interes public național sau local, după caz, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv prin hotărâre a consiliilor locale, județene sau a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.

DRAFT decembrie 2014